

[Horn.]

at gennemføre det — kan ingen andre i dette land have noget derimod. Vi ved, at en sådan beslutning i en kommune ikke kommer til verden ved et diktat, men efter at de interesserede kredse med kommunalbestyrelsen og ungdomsnævnet har drøftet, hvorledes forsøget kan tænkes realiseret i den pågældende kommune. Når der er tale om så frie forhold som her, synes jeg, enhver må kunne gå ind for, at der skabes mulighed for at gøre dette forsøg. Det haster. Med henvisning til den erhvervsmæssige udvikling og de store årgange af unge, der kommer, må enhver kunne sige sig selv, at det er for sent at gøre forsøget, når vanskelighederne vælter ind over os. Vi må benytte de få år, der er, inden de store vanskeligheder kommer.

Jeg håber, vi kan få en fordomsfri drøftelse af disse spørgsmål — idet vi maner spørgelserne fra 1930erne og 40erne i jorden — og forsøge i fællesskab at skabe en sådan lovgivning, at Danmark ligesom tidligere på dette område bliver førende med hensyn til at skabe nye muligheder, således at den danske ungdom kan få en sådan uddannelse, at den kan konkurrere på lige fod med de øvrige nationers ungdom.

Damsgaard: Da det foreliggende store lovkompleks om ungdomsundervisningen var til behandling i folketinget den 13. marts i år, gjorde jeg rede for mit syn på disse ting og fremkom med nogle betragtninger af mere almen karakter ungdomsundervisningen vedrørende. Jeg skal ikke nu knap 8 måneder efter gentage, hvad jeg sagde da, ej heller fremsætte så mange betragtninger som dengang. Men det er et nyt folketing, og det er forresten også en ny undervisningsminister vi har, og derfor må vi vel begynde næsten forfra med sagen.

Der er gennem mange år udført et godt ungdomsarbejde, og altid er de unge kommet frivilligt — det vil jeg gerne understrege — og har selv bragt ofre for at være med i undervisningen. Nu vil man heroverfor sige, at tiden er en anden, og de unge er anderledes. Det er måske rigtigt. Der skal mere til nu for at fange de unge; det er det, jeg i foråret kaldte kampen om de unge, som vi kender den i vor tid. Her må sam-

fundet naturligtvis ikke være en passiv tilskuere; hvis det med rette kan hævdes, at de helt unge ikke nytter tiden vel eller ikke får en forsvarlig undervisning, må samfundet absolut træde til. Men det er meget vigtigt at overveje, hvad vi tilbyder de unge, og hvad vi kan få dem med til. I den forbindelse vil jeg gerne fremhæve hjemmenes og forældrenes ansvar overfor de unge i 14—18 års alderen, og det er for en stor del den kategori af unge, som vi beskæftiger os med her. Forældrene er og skal være de egentlige vejledere for børn og unge i den alder, og efter min mening må der ikke kaldes så stærkt og så vedholdende og fra så mange sider, at de unge ikke har lyst og ro til at være hjemme en enkelt aften eller enkelte aftener om ugen.

I dette lovkompleks går man ind for en ret vidtgående offentlig støtte til ungdomsundervisning og andre ungdomsforanstaltninger, og det kan jeg på venstres vegne billige på en række områder, men ikke helt ubetinget på alle. Der er også principielle ting i lovforslaget, som jeg er betænkelig ved eller direkte imod, og disse ting må jeg vel hellere tage først.

Selvom jeg gerne ser, at de flest mulige unge i 14—18 års alderen søger en af de ungdomsskoler, der er lagt rammer for i lovens kapitel I, §§ 1 og 2, er jeg meget betænkelig ved det, der står i § 1, stk. 3 — jeg beder om formandens tilladelse til et kort citat. Der står her:

„Unge mennesker har ret til en ugentlig frieftermiddag uden tab af arbejds-løn for at deltage i ungdomsskolens dagundervisning.“

Her vil der så blive tale om som det mindste 16—18—20 eftermiddage, hvor de unge kan få fri for arbejde. Hvis det kan ordnes ad frivillighedens vej og i god forståelse mellem de unge mennesker og arbejdsgiverne, er det godt, så ser jeg det meget gerne, og det har det i vid udstrækning kunnet hidindtil. Men affattelsen af § 1, hvor der står, at der i alle kommuner skal oprettes ungdomsskoler, og videre, at unge mennesker har ret til en ugentlig frieftermiddag, mener jeg, udfra de erfaringer, jeg har gjort i dette ungdomsarbejde, er for kategorisk og for bydende. Jeg vil straks indrømme, at problemerne ikke er de samme under byforhold og under landboforhold, det ved jeg